

Ks. HENRYK BOGACKI TJ — Warszawa

TEOLOGIA LAIKATU

Teologia laikatu zajmuje się badaniem w świetle objawienia pozycji ludzi świeckich w Kościele. Stanowi uzupełnienie eklezjologii interesującej się dotychczas przede wszystkim zagadnieniami hierarchiologicznymi. Stan ludzi świeckich uważano bowiem często jako koncesję na rzecz słabości natury ludzkiej, jako pewne odstępstwo od pełnego ideału chrześcijańskiego, jaki miał reprezentować jedynie kler i zakony. Tymczasem Pius XII stwierdza jasno, że ludzie świeccy nie tylko należą do Kościoła, lecz wręcz są Kościołem.

Istotę laikatu, jako odrębnego stanu w Kościele, trzeba prawdopodobnie określić jako sytuację ludzi należących do wybranego ludu Bożego, nie piastujących funkcji hierarchicznych, których przeznaczeniem jest przemieniać świat przez pozostawanie w świecie i afirmację wszystkich jego obiektywnych wartości. Pius XII stawia *consecratio mundi* jako cel pracy ludzi świeckich.

Teologowie starają się obecnie określić sposób, w jaki świeccy uczestniczą w królewskiej, kapłańskiej i prorockiej godności Chrystusa, Głowy Mistycznego Ciała. W ten sposób teologia laikatu uzyskuje organiczne powiązanie z chrystologią i eklezjologią. Na tym polu powstało wiele koncepcji i teorii, dotychczas brak jednak ostatecznych sformułowań. Wyczuwa się oczekiwanie, że nowe formy aktywności świeckich w Kościele dostarczą teologom podniet i materiału do dalszej pracy.

Świeccy bowiem współdziałają w posłannictwie Kościoła, w działalności apostolskiej hierarchii. Współpraca ta dokonuje się przede wszystkim w ramach Akcji Katolickiej, obejmującej całość organizacji kościelnych działających pod bezpośrednim kierownictwem hierarchii na polu ściśle religijnym.

Drugą formą aktywności świeckich jest tzw. akcja katolików. Rozwija się ona we wszystkich kierunkach życia społecznego, gospodarczego, politycznego i kulturalnego. Podejmują ją świeccy samodzielnie (indywidualnie lub zbiorowo) i na własną odpowiedzialność. Wpływ Kościoła ogranicza się tu jedynie do rozstrzygnięć doktrynalnych.

Życie człowieka świeckiego w organizmie kościelnym wymaga odrębnej ascezy. Asceza świeckich nie może być tylko aplikacją

ascezy zakonnej. Świecki ma własną drogę do doskonałości chrześcijańskiej. Polega ona na zaangażowaniu w doczesności, dążeniu do Boga poprzez wartości ziemskie. Jest to osobne powołanie do życia chrześcijańskiego w świecie, będące zaszczytem jak każde powołanie Boże. Głównym jego obowiązkiem jest chrystianizacja świata. Asceza świeckich nie zapomina jednak, że świat ten wraz z człowiekiem jest poddany prawu grzechu. Stąd każda forma ascezy prawdziwie chrześcijańskiej naznaczona jest znakiem krzyża. Krzyż ten inaczej przejawia się w życiu człowieka świeckiego, inaczej zaś w życiu kapłana czy zakonnika, lecz zawsze oznacza współumieranie z Chrystusem.

Definicja Kościoła podana przez św. Roberta Bellarmina określa Kościół jako zbiorowisko ludzi poddanych potrójnej władzy hierarchii. Obecnie oczekujemy uzupełnienia lub przekształcenia tej definicji, by mogła ona objąć także wyniki „laikologii“.